

DÖBRENTAI KORNÉL

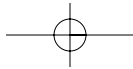
Mária kertje: dacföld

1.

*Megroppan alatta a kőgerinc, az erdő-sörényű hegy megbőköl,
amint a pilisi len, bolyhos boglárka, magyarföldi husáng,
az őzsuta és a dúvad lehével
egylényegű bumán-sóhaj támasztotta ködből,
megidézve múlhatatlan-jelenidejű őstusánk:
a virtus lovagjaként elutálva magától a csüggedést kevélyen,
a nyeregbölcsőből kitesesül Árpád fejedelem szelleme,
a meredélyen, mintha napsugárból vert aranykengyel lengene,
a sorsfolyamból kiszakítja a Hadúr s felmutatja segedelemért sosem esdő karját,
s látszik: a csakrák duzzasztotta fénysodor lüktetve mint járja át,
ez a nagydóbe mart akarat meg nem romlott,
István királyra örökítve tovább az ország-vigyázó Szent Jobbot.
Árpád kezében Attila kivont kardja van,
megfordított villám, földről vág az égbe, de hangtalan:
a visszanyelt átok vésztijszóbb, mint a dörgedelem,
rettenetes az a csönd, melynek kelepce-verem
alján egy oroszlán hallgat.
A kard kihalítja a nehéz-vehbű égaljat.*

2.

*Kidől a kegyelem, nem, mint babákból a kóc,
mint belek iszamos kígyófonadéka rohamra bajszolt bakából,
mikor a szuronyok hegyén kockázatos közelség a távol,
midőn összekuporodni magadba visszakotródsz –;
a szelíd üdvözület lombálló hömpölyvel kiárad a kertre,
hol jég-kartács barack, cseresznye, szilva termést vert le.
Minden gyümölcsnek le kellett hullnia?
A kérdés fönt reked, nem uralja gravitáció, le nem zuhan,
Uram,
valóban üres a múmia?*

[*Döbrentei Kornél verse*]

3.

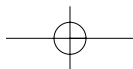
*A kaszára érett fűrengeteg harsányan zöldren,
smaragd óceán, verőfény-iszapjába süllyedve, törten,
hantolatlan bevernek a túlfeszített anyagból kicsikart művek,
nem bírták el a kemence kifehéruült bevét,
bús beismeréssé roncsolódtak, a talentum Isten szándékától mit se véd,
bár felrobbant, szétszakadt testüket nem telepedték meg a nyüvek,
íme a létfölöttiség!
Bennünk a gyeheenna szünetlen, könnyörtelenül éget –;
a megtisztulás az irgalmatlanabb ígéret.*

4.

*Vissza ki salaklott, a házárd idegen vagy vérszerződést tagadó rokon?
Repedés-térképpel szétszaggatott, félresikerült kísérlet
ez a porból porig selejtes kerámia-élet,
tektonikus gyűrődésekkel az arcokon
a miénk, mintha az időszámítás az exhumálás előtti,
vagy akár az utáni való volna,
a kettő, mintha mindig egymásba omolna,
s a vékonya köztit, mint szigorított börtönt, vélünk összezárva letölti;
invalidus ország, mankó-pénzen biceg, nem a kutya sánta,
sebeire gyógyírnak nem jutott elsősegély-történelem,
olykor izmosodott a kurázi, mégis elsatnyult az önvédelem,
s mert saját igazába botlott, hogy utoléri, azt se bánta,
és Lovagkeresztként viselte a szépségtapaszt,
maga-magára ragasztotta, s hittel hitte, éltető malaszt.*

5.

*Hóguta senyvitette fajanszok, málladék Ige-testek nem hagyattak épen;
elmerülve a porta nekiszabadult östenyészében,
lebegve a teremtés-titkot trágáruul kitáruó opál-boncasztalon,
mit aládúcol zsályá, lestyán, borsmenta, rozmaring,
citrom s kakukkfű, sáfrány, keserű üröm s gyalog-gyom,
fűszeres kipárolgásukból megtartó üdv-pácolat nedve kering
s balzsamozó bizonyosság: ami széttörött, egyszer még összeforrbhat,
mint a meghasadt Életfa, fölébe vihar-csavart, növendék hárs roskadt,*

rendelve hozzá gyámolnak holt akácból villás végű karó,
 körbevirulja, lecsábítva színével a széles eget a katángkóró.
 Szerte tőből levált angyalszárnyak: kiszökött belőlük a lendület,
 bénaságukat a rajtuk landoló szitakötő-raj sem gyógyítja meg,
 ha elemelkedésük titkon mégis megesne,
 kacsák, libák griffmadár-emléke – tömötten rontrónak a hárttyavékony neszre,
 odafönt ragadozómadarak baljós örvénye kavarog:
 ébük súlyától kőhullású ölyvek, kányák, karvalyok.

6.

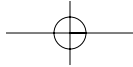
Nap-járású és Hold-vonulású a fájdalom,
 magos dudvában hanyatt, növényi szárazon,
 a lélegzés kikínlódott áramolásán át,
 tüdőmmel, e Szentlélek-fújtatóval csiholom fel
 az árvacsalán csúcsán sistergő csillagot, a jánosbogárt,
 mely az éccaka koromzatos kiértőjében delez,
 noha derengésre intőn átható jel:

– valójában megvilágosult mikor leszek rá? –,
 hogy tilalmas egy rettenet-ragyás túszarokra szakosított szeneszsák
 mocskos, visszafordíthatatlan éjjelbe veszejteni a Piétát.
 Szeszélyes kuszaságban – akár a sírkertekhez szabott névsor „úgy fent, mint lent” –
 nyugszanak a kemence méhéből kikapart kerámiaembriók s egy kihordott stációs
 menetrend:

tigrisbukfenc-ívű elbukás, Krisztus a keresztel hasmánt hosszítja magát,
 fényvéekkel mérhető helybenkúszás, ám a magasságból nem enged alább,
 s feszüljön meg a zászló, repessen a kerti csupasz rúdon,
 de széltől nógatva is csak imát vagy átkot tárog – akasztott félúton? –,
 alatta nyersszagú lóhere, fölötte méreglövellő lódarázs,
 odább szederindák karolta korpusz, a védtelenségében megkaristolt,
 hangyaboly hemzsegő üszökfoltjából rajta a takarás,
 nem tudni, virradatos-e még, vagy beteljesült legendájának utána holt?
 És arrébb Ugyanő, az ágyékából kicsavart-combú Jézus üzen:
 a mennyei harmatban lehet tocsogni is, de itt kötelesség járni a vízen.

7.

S birstörzsnek veti hátát a torzó. Kong, tartalmát
 ez sokszorozza meg, sorstalan és elbagyatott,

[*Döbrentei Kornél verse*]

*lényege, így számkivetve, megtagadni a mostohán kiégetett agyagot,
irigyelve az önaurát erjesztő bullott almát,
és szenvedni,
ahogy mellette az étellel teli,
hasas, ötliteres befőttesben a kovászolni szánt uborka
dagonyázik a fényben, s mintha tágulna az üveg burka,
mert szabad akarattól a karámostromló réten még bévül,
a kovászlébe masírozik kapor, csombor, fokhagyma, és zamatozni révül.*

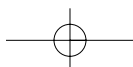
*És Szent László szétrobbant, gyökér-közi arcát
– pírja helyén töredezett az anyaga-nincs derű-zománc –,
csuszamlós türelemmel a csigák összeragasztják,
ezüstvarratokkal visszaálmodják a keresztény képmást,
melyen csak azért is székel rovasírással vésett a ránc,
majd furán gabalyodva, kiizzadt méztiüskékkel hágják egymást.*

8.

*A nem várt múltakból a vélt jövő időkig
felgyülemlett szemét-vonulatok a mindenkori jelent befödik,
e rothadó magaslatról kilátni nehéz,
a közellét negédes máz, a távlat epével kevercs méz,
s a köztes létet önkívületig nyalakodva emésztik nyüzsgő trágyaférgék,
s Ti, világra kibukott, hibásnak ítélt koravén gyerekek,
akik a Tajgetoszon nemes hulladékká értek,
a Siralom Völgyébe, ha kell, ejtóernyővel ereszkedjete,
mert maradhat, lebet belőletek még rontatlanul ép,
e zúzdaidőben is csorbíthatatlan cserép,
a dac majolikája, melyben megpezsdiül a lélek,
ha az egek kárpitját leszakító erő erre téved.*

9.

*Szavatossága nem járt le, bár Árpádbázi Szent Erzsébet
glóriája elgurult, de köréből, akár egy T-34-es tank, kiégett
az űr, rozsdás kerék vagy királynői korona-abroncs,
inkvizíciós máglyahévtől átfűtve sem lenne roncs,
mint a meggyfához döntött fejehiányos akt se,
tűnik többnek, mint démonin vonzó testüreg,*

*mélyébe naponként az évszaktalan hímképzelet befülled,
s úgy dermedt matéria, hogy a létezést serkentse,
lágy idomzata a mámoros szabadságnak nem Trianoni Határ,
és amikor költeni beléköltözik egy cinegepár,
átélik, létezik még szent robot,
és eltítkolt, birtokolhatatlan szívük a gyurmában feldobog,
áthallszik ütődve hegygerinchez, ormokhoz verthen,
s dörömbje szétfeszül az ablakkeretben,
majd megszelídülve súgdal valami gyöngéd neszt,
amit a beton és a szívburok egyként átereszt;
s áll a ház, a rontás elmesszítve retten,
a terméskövek közé beépített arkangyal szárnykaréjok, fejek,
mint a Kőműves Kelemen-i habarcs, a falakat balladásan tartja meg,
és még így is az aláomlás iramától csüggedten.*

10.

*A csipkebokorból Babba Mária szeme felvillanó tágulatában,
a Kiszézus testén át megszártt illat-áram
uralkodik el a kerten, az asszonyi ölből a gyermek kikél,
– a parancsolat először térdig, majd éigig ér –,
és az anyamellről leszakad,
picinyő tenyere bűverővel a vakolatra tapad,
s könnyedén áthatol a falon a kicsi ded,
megcirógatni arcunkat a szalma-langy szobába betipeg.*

A csend